

Ročník 1975

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 33

Vydána dne 11. prosince 1975

Cena

OBSAH:

135. Nařízení vlády Československé socialistické republiky o výjimečném poskytování důchodu některým pracujícím důchodcům
136. Nařízení vlády Československé socialistické republiky o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení
- Oznámení o vydání obecných právních předpisů

135

NAŘÍZENÍ VLÁDY

Československé socialistické republiky

ze dne 4. prosince 1975

o výjimečném poskytování důchodu některým pracujícím důchodcům

Vláda Československé socialistické republiky nařizuje podle § 169 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení (dále jen „zákon“):

Nároky na starobní důchod při trvalém zaměstnání

§ 1

Pracujcímu, který je zaměstnán po vzniku nároku na starobní důchod z důchodového zabezpečení (pojištění), se poskytuje starobní důchod v nezmeněné výši, jestliže jeho hrubý výdělek nečiní více než 800 Kčs měsíčně.

§ 2

[¹] Pracujcímu, který je zaměstnán po vzniku nároku na starobní důchod z důchodového zabezpečení (pojištění), se poskytuje starobní důchod

a) až do výše 1100 Kčs měsíčně, je-li zaměstnán

1. ve výrobě (průmyslové, těžební, zemědělské, lesní, stavební včetně údržby a obnovy, ve výrobě stavebních hmot, při výstavbě, údržbě a obnově inženýrských sítí a komunikací, v družstevní výrobě, v polygrafických provozech, popřípadě v dalších výrobních odvětvích),
2. při provádění služeb včetně oprav, údržby a jiných obdobných prací směřujících k uspokojování potřeb obyvatelstva
 - v organizacích místního průmyslu, komunálních služeb, ve výrobních družstvech, v rozpočtových organizacích a zařízeních národních výborů pro komunální služby, v drobných provozovnách národních výborů a v bytovém hospodářství národních výborů a družstev,

- v obchodě,
- ve veřejném, závodním a školním stravování a v ubytovacích zařízeních,
- ve zdravotnictví a v zařízeních sociální péče včetně pečovatelské služby,
- ve veřejné dopravě včetně místní dopravy a v provozu pošt a telekomunikací,
- při provozu vodáren a úpraven pitné vody včetně čerpacích stanic a městských čistíren odpadních vod,
- při nákupu zemědělských výrobků,
- při sběru surovin,

3. při topičských pracích, při pracích při údržbě a úklidu a jako člen závodní stráže, hlídač nebo vrátný, i pokud jde o práce konané v jiných odvětvích, než jsou odvětví uvedená pod č. 1 a 2,

b) v nezměněné výši, konal-li práce mimořádné důležitosti v klíčových odvětvích národního hospodářství, o nichž to rozhodne vláda Československé socialistické republiky.

[2] Ustanovení odstavce 1 se nevztahuje na pracující konající práce administrativní.

§ 3

[1] Pracujícímu, který je zaměstnán po vzniku nároku na starobní důchod z důchodového zabezpečení, se poskytuje tento důchod ve výši jedné poloviny, pokud není pro něj výhodnější úprava podle § 1 nebo § 2, jestliže jeho hrubý výdělek po vzniku nároku na starobní důchod podstatně poklesl; přitom je podmínkou, že podstatný pokles výděлку byl způsoben zkrácením pracovního úvazku nebo změnou zaměstnání.

[2] Za podstatný pokles výděлку pracujícího se považuje, jestliže měsíční hrubý výdělek pracujícího je alespoň o třetinu nižší než průměrný měsíční výdělek, z něhož se vypočítává starobní důchod, avšak neomezený podle § 14 odst. 4 zákona.

[3] Polovina starobního důchodu se vypočítává ze starobního důchodu té výše, v níž by náležel ke dni, od něhož se přiznává polovina tohoto důchodu. Průměrný měsíční výdělek pracujícího se zjišťuje z hrubých výdělků dosažených před rokem, v němž mu vznikl nárok na starobní důchod; byl-li pracující po vzniku nároku na starobní důchod nepřetržitě zaměstnán a nepobíral starobní důchod ani jeho část, zjišťuje se průměrný měsíční výdělek z hrubých výdělků dosažených před rokem, v němž nastal podstatný pokles výděлку po vzniku nároku na důchod, jestliže to je pro pracujícího výhodnější.

Nároky na důchod při krátkodobém zaměstnání

§ 4

[1] Poživatelům starobního, vdovského a sirotčího důchodu z důchodového zabezpečení (pojištění), kterým by se důchod nevyplácel anebo by se krátil při zaměstnání, se poskytuje důchod v nezměněné výši, jestliže je důchodce krátkodobě zaměstnán po dobu sjednanou nejvýše na 180 pracovních dnů, pokud důchodce skutečně neodpracoval v takto sjednaném krátkodobém zaměstnání v kalendářním roce více než uvedený počet pracovních dnů. Do počtu odpracovaných dnů se započítávají i dny, za které důchodci náleželo nemocenské, náhrada mzdy, u důchodců odměňovaných měsíční mzdou též svátky, i když jim náhrada mzdy za tyto dny nenáleží. Dny, za které náležela náhrada mzdy za nevyčerpanou dovolenou, se do počtu odpracovaných dnů nezapočítávají.

[2] Důchodcům uvedeným v předchozím odstavci se poskytuje důchod v nezměněné výši také tehdy, jestliže jsou zaměstnání s pracovním úvazkem takového rozsahu, že v kalendářním roce nepřesáhne 1200 pracovních hodin.

[3] Konal-li důchodce v témže kalendářním roce jak práce uvedené v odstavci 1, tak práce uvedené v odstavci 2, hodnotí se každý den, ve kterém konal práce uvedené v odstavci 2, jako jeden pracovní den; celková doba trvání všech prací nesmí činit v kalendářním roce více než 180 pracovních dnů.

[4] V případě zvýšené potřeby pracovních sil při mimořádných událostech může být nejvyšší časový rozsah prací stanovený v předchozích odstavcích překročen. O rozsahu takového překročení a o tom, pro které práce se povoluje, rozhodne v případě jednotlivých mimořádných událostí pro organizace řízené federálními ústředními orgány vláda Československé socialistické republiky, pro organizace řízené ústředními orgány republik a národními výbory vláda České socialistické republiky a vláda Slovenské socialistické republiky.

Nároky na starobní důchod při střídání trvalého a krátkodobého zaměstnání

§ 5

Pracujícímu, který po vzniku nároku na starobní důchod z důchodového zabezpečení (pojištění) konal v kalendářním roce střídavě zaměstnání, při nichž náleží výhoda pobírání starobního důchodu (jeho části) vedle výděлку podle § 2, 3 nebo 4, náleží tato výhoda vždy jen po dobu nepřesahující celkem 180 pracovních dnů; přitom se do počtu těchto dnů započítávají jak dny odpracované v trvalém zaměstnání, tak dny odpracované v krátkodobém zaměstnání. Ustanovení § 4 odst. 1 věty druhé a třetí a odstavců 2 a 3 platí i tu.

**Nároky na důchod při pracích podle dohody
o pracovní činnosti nebo při poskytování služeb
nebo oprav na základě povolení národního výboru**

§ 6

[¹] Poživateli starobního důchodu, který koná práci podle dohody o pracovní činnosti,¹⁾ se poskytuje tento důchod jen za podmínek a ve výši stanovených v § 1, 2, 4 a 5 pro poskytování starobního důchodu při zaměstnání. Ustanovení § 4 o výplatě vdovského a sirotčího důchodu v nezměněné výši platí obdobně. Nebyl-li v dohodě o pracovní činnosti, uzavřené pro výkon práce podle § 4, dohodnut počet pracovních dnů (odstavec 1) nebo počet pracovních hodin (odstavec 2), počítá se jeden kalendářní týden doby, na kterou byla dohoda o pracovní činnosti uzavřena, za pět pracovních dnů.

[²] Poživateli starobního důchodu, který poskytuje služby nebo opravy na základě povolení národního výboru,²⁾ se poskytuje tento důchod jen za podmínek a ve výši stanovených v § 1 a 2 pro poskytování starobního důchodu při zaměstnání.

Společná ustanovení

§ 7

Podle tohoto nařízení se pracujícím rozumí pracovník v pracovním poměru, člen výrobního družstva, člen jednotného zemědělského družstva, voják z povolání, příslušník Sboru národní bezpečnosti a příslušník sboru nápravné výchovy a pracující uvedený v § 3 písm. c) zákona;³⁾ zaměstnáním se tu rozumí zaměstnání v pracovním poměru, pracovní činnost v poměru člena výrobního družstva a člena jednotného zemědělského družstva, služba v ozbrojených silách a jiné činnosti uvedené v § 9 odst. 2 písm. a) zákona.⁴⁾

§ 8

[¹] Za dobu zaměstnání (práci uvedených v § 6), po kterou se poskytuje starobní důchod nebo jeho část, se nárok na tento důchod nezvyšuje.

[²] Pracující si může zvolit místo výplaty důchodu zvyšování nároku na důchod. Provedená volba nemůže být změněna před uplynutím tří měsíců; jde-li však o případy uvedené v § 4, může důchodce kdykoliv požádat, aby mu byl místo výplaty důchodu zvyšován nárok na starobní důchod. Doba zaměstnání (práci uvedených v § 6) se hodnotí pro zvýšení nároku na důchod ve všech těchto případech podle obecných předpisů ode dne následujícího po uplynutí období, za které byla již vyplacena měsíční splátka důchodu.

§ 9

Po dobu, po kterou náleží podle § 1 až 4, popřípadě § 5, starobní důchod nebo jeho část při zaměstnání, se důchod vyplácí, i když v této době náleží důchodci nemocenské.

§ 10

Organizace je povinna uvést v hlášení orgánu sociálního zabezpečení okolnosti, z nichž je patrné, zda jde o práci, při níž je důchodce účasten výhod podle tohoto nařízení, popřípadě zda jde o práci uvedenou v § 6. Organizace odpovídá podle platných předpisů za škodu vzniklou neoprávněnou výplatou důchodu.⁵⁾

§ 11

[¹] Pracující poživatelé starobních důchodů, kteří jsou zaměstnání ve výrobě, službách a dalšími pracemi uvedenými v § 2 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení a jímž po zvýšení podle části osmé zákona se vyplácí starobní důchod v částce vyšší než 1100 Kčs měsíčně, jsou povinni do 31. ledna 1976 ohlásit trvání takového zaměstnání orgánu důchodového zabezpečení, který důchod vyplácí.

[²] Přesahuje-li v případech uvedených v odstavci 1 výše starobního důchodu po zvýšení částku 1100 Kčs měsíčně, upraví se vyplácený starobní důchod na tuto částku počínajíc splátkou důchodu splatnou v únoru 1976. Přepłatky vzniklé výplatou splátek starobního důchodu v částce vyšší než 1100 Kčs měsíčně za únor a březen 1976 nebudou

¹⁾ § 232 odst. 2 zákoníku práce (úplné znění č. 55/1975 Sb.); při pracích konaných podle dohody o provedení práce podle § 232 odst. 3 tohoto zákoníku se poskytuje starobní důchod v nezměněné výši.

²⁾ Zásady č. 20/1965 Sb.

³⁾ Např. členové orgánů lidové kontroly, poslanci národních výborů, pokud jsou uvolněni pro výkon poslanecké funkce, advokáti.

⁴⁾ Jinou činností je např. činnost členů orgánů lidové kontroly, poslanců národních výborů, pokud jsou uvolněni pro výkon poslanecké funkce, advokátů.

⁵⁾ Povinnost organizací vést záznamy a podávat hlášení pro účely sociálního zabezpečení a povinnost nahradit neprávem vyplacené dávky stanoví § 111 až 113 zákona a § 151 až 159 vyhlášky č. 128/1975 Sb.

vymáhány, jestliže důchodce splnil svou ohlašovací povinnost.

[³] Pracující poživatelé starobních důchodů, kteří konají práce administrativní v jednotných zemědělských družstvech a jimž podle tohoto nařízení již nenáleží důchod při zaměstnání, jsou povinni trvání takového zaměstnání ohlásit do 10. ledna 1976. Výplata důchodu v těchto případech končí splátkou důchodu splatnou v lednu 1976. Přeplatky vzniklé výplatou splátek důchodu za leden a únor 1976 nebudou vymáhány, jestliže důchodce splnil svou ohlašovací povinnost.

Závěrečná ustanovení

§ 12

Zrušuje se nařízení vlády Československé socialistické republiky č. 2/1971 Sb., o výjimečném poskytování důchodu některým pracujícím důchodcům.

§ 13

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1976.

Dr. Štrougal v. r.

136

N A Ř Í Z E N Í V L Á D Y

Československé socialistické republiky

ze dne 4. prosince 1975

o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení

Vláda Československé socialistické republiky nařizuje podle § 12 odst. 3 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení:

§ 1

Zaměstnání se pro účely důchodového zabezpečení pracujících zařazují do pracovních kategorií podle druhu vykonávaných prací v souladu s rozvojem vědy a techniky a se společenským významem práce. Do I. a II. pracovní kategorie se zařazují zaměstnání, která se za současného stavu vědy a techniky dosud vykonávají za zvlášť obtížných pracovních podmínek, zejména zaměstnání, v nichž se vykonávají práce škodlivé zdraví nebo práce zvlášť nebezpečné. Ústřední orgány pečují v souladu s technickým pokrokem o neustálé omezování škodlivých vlivů pracovního prostředí a pracovních postupů na bezpečnost a zdraví pracujících a dbají, aby zařazení zaměstnání do pracovních kategorií bylo ve shodě s dosaženými výsledky této péče.

§ 2

Do I. pracovní kategorie se zařazují zaměstnání, v nichž se vykonávají soustavně nebo aspoň převážně práce uvedené v dílu I připojeného seznamu.

§ 3

Do II. pracovní kategorie se zařazují zaměstnání, v nichž se vykonávají soustavně nebo aspoň převážně práce uvedené v dílu II připojeného seznamu.

§ 4

[¹] Zaměstnání technicko-hospodářských pracovníků v důlních podnicích hlubinných dolů a povrchových dolů (lomů) na uhlí, radioaktivní suroviny, na rudy, z nichž lze průmyslově vyrábět kovy, na magnezit, osinek (azbest), tuhu, kaolin, žáruvzdorné jíly, keramické lupky, sádrovec, živec a na křemen a křemenec k chemicko-technologickému

zpracování nebo ke zpracování tavením, jakož i zaměstnání technických pracovníků státní báňské správy patří do I. pracovní kategorie, je-li v pracovní náplni těchto zaměstnání stanovena povinnost vykonávat je aspoň po polovinu celkové pracovní doby na pracovištích, kde se vykonávají zaměstnání zařazená do I. pracovní kategorie.

[2] Zaměstnání technicko hospodářských pracovníků uvedených v předchozím odstavci patří do I. pracovní kategorie také tehdy, jestliže tito pracovníci byli přerazeni po nejméně 10letém výkonu zaměstnání, zařazeného do I. pracovní kategorie, do vybraných báňskotechnických funkcí v podnicích a nadřízených orgánech a je-li v pracovní náplni těchto funkcí stanovena povinnost navštěvovat pravidelně pracoviště v dolech pod zemí nebo pod spodní úrovní nadloží a na skrývce v povrchových dolech (lomech) na nerosty uvedené v předchozím odstavci; potřebný věk pro nárok na starobní důchod těchto pracovníků činí však nejméně 60 let.

[3] Zaměstnání ostatních technicko-hospodářských pracovníků a pracovníků orgánů hygienické a protiepidemické služby, konajících státní odborný dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při práci, patří do I. (II.) pracovní kategorie, jestliže se vykonávají aspoň ze tří čtvrtin celkové pracovní doby na pracovištích, kde více než polovina pracujících vykonává práce, pro něž je jejich zaměstnání zařazeno do I. (II.) pracovní kategorie.

[4] Zaměstnání provozních údržbářů vykonávaná po celou pracovní dobu na pracovištích, kde více než polovina pracujících vykonává práce, pro něž je jejich zaměstnání zařazeno do I. (II.) pracovní kategorie, patří do této pracovní kategorie.

Vykonává-li provozní údržbář své zaměstnání též na jiných pracovištích, patří toto zaměstnání do I. (II.) pracovní kategorie, jen jestliže je vykonáváno průběhem měsíce převážně na pracovištích uvedených v předchozí větě a takový výkon trvá aspoň po dobu 6 měsíců po sobě jdoucích.

§ 5

Resortní seznamy zaměstnání, zařazených do I. a II. pracovní kategorie, vydané ústředními orgány podle § 12 odst. 3 zákona o sociálním zabezpečení, mohou obsahovat jen zaměstnání, v nichž se v oborech působnosti těchto orgánů vykonávají soustavně nebo aspoň převážně práce uvedené v připojeném seznamu prací, a jsou-li splněny podmínky stanovené v § 4, též zaměstnání v něm uvedená. Ústřední orgány zjišťují pravidelnými revizemi, zda provedené zařazení zaměstnání je odůvodněno se zřetelem k dosaženému stavu pracovního prostředí a pracovních postupů. Změny a doplňky resortních seznamů lze provádět jen v dohodě s federálním ministerstvem práce a sociálních věcí, a jde-li o resortní seznamy vydané ústředními orgány republik, též v dohodě s ministerstvem práce a sociálních věcí republiky.

§ 6

Zrušuje se vládní vyhláška č. 107/1964 Sb., o zařazování zaměstnání do I. a II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení.

§ 7

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1976.

Dr. Štrougal v. r.

SEZNAM DRUHŮ PRACÍ,

**které odůvodňují, aby zaměstnání, v nichž se tyto práce vykonávají,
byla zařazena do I. nebo II. pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení**

Díl I

Do I. pracovní kategorie se zařazují zaměstnání, v nichž se vykonávají soustavně nebo aspoň převážně práce, při kterých za současného stavu vědy a techniky dochází k častým a trvalým poruchám zdraví pracujících vlivem působení škodlivých fyzikálních činitelů a chemických škodlivin.

Zařazení zaměstnání do I. pracovní kategorie odůvodňují práce vykonávané

1. v hornictví pod zemí v hlubinných dolech; při výstavbě důlních horizontálních a vertikálních děl, šachet, chodeb, štol, překopů, komínů a ostatních podzemních prostor; práce vykonávané pod spodní úrovní nadloží a na skrývce v povrchových dolech (lomech) na uhlí, radioaktivní suroviny, na rudy, z nichž lze průmyslově vyrábět kovy, na magnezit, osinek (azbest), tuhu, kaolin, žáruvzdorné jíly, keramické lupky, sádrovec, živec a na křemen a křemenec k chemicko-technologickému zpracování nebo ke zpracování tavením,
2. v geologickém průzkumu pod zemí v dolech a v báňských dílech,
3. při podzemních stavbách pro účely dopravní, vodohospodářské, energetické, telekomunikační a speciálních charakterů s využitím způsobu ražení hornického, štítového, popřípadě speciálního,
4. při ražení chodeb pro komorové odstřely spojené se střelnými pracemi,
5. členy leteckých posádek (leteckého personálu) a pracovníky soustavně činnými v letadle za letu,
6. s tekoucím kovem při vysokopecní výrobě surového železa a při výrobě surové ocele a ferrosilitin v základní hutní prvovýrobě a v hutní výrobě neželezných kovů, antimonu, hliníku, mědi a olova,
7. při vytloukání zhavých odlitků z pískových forem pneumatickými kladivy nebo jinými nástroji,
8. v hutním zednictví (tzv. bílí zedníci) při horkých pracích při opravách hutnických pecí,
9. v chemické výrobě benzidinů,
10. v chemické výrobě umělých vláken při zvláknění v prostředí sirouhlíku,
11. v chemické výrobě chromových sloučenin, zejména dvojchromanů,
12. při karbonizaci hnědého uhlí, jde-li o zvlášť obtížné čisticí práce,
13. při úpravě a konečném zpracování radioaktivních surovin v prostředí ohroženém ve významné míře ionizujícím zářením, jimiž jsou
 - manipulace při skladování uranové rudy spojená s fyzikálními úpravami (drcením, mletím, tříděním, rozdrůžováním apod.),
 - chemické zpracování uranových rud na chemický uranový koncentrát (dávkováním, rozkladem, loužením, promýváním, separací, sedimentací, filtrací, srážením, elucí, sorpcí, zahušťováním a sušením), plnění kontejnerů, vzorkování a expedice včetně čištění a údržby výrobních aparatur,
14. v jaderné elektrárně v kontrolovaném pásmu jaderného reaktoru za hygienickou smyčkou,
15. při výrobě výbušin, kde se ve velké míře používá nitroesterů, zejména dinitroglykolu a nitroglycerinu; v pyrotechnických provezech, zejména při výrobě třaskavin a při některých manipulacích s nimi;
16. ve stlačeném vzduchu v kesonech a potápěčských skafandrech,
17. členy posádek námořních lodí,
18. v těžbě a při opracování kamene, při mletí a drcení křemene, křemence a živce, při formování žáruvzdorných výrobků a při úpravě keramických surovin v prostředí vysoké koncentrace agresivního fibroplastického prachu, nadměrně ohrožujícím pracující silikózou.

Díl II**A**

Do II. pracovní kategorie se zařazují zaměstnání, v nichž se soustavně nebo aspoň převážně vykonávají práce, při kterých pracující jsou velmi významně obtěžováni látkami, prostředím nebo pracovními postupy, takže po dlouholetém výkonu těchto prací vznikají trvalé škody na zdraví pracujících.

Zařazení zaměstnání do II. pracovní kategorie odůvodňují práce vykonávané

1. v prostředí škodlivého záření, zejména
 - s izotopy a radioaktivními zářiči,

- se silným vysokofrekvenčním elektromagnetickým polem,
 - v jaderné fyzice a v jaderných elektrárnách, konané pod vlivem ionizujícího záření, pokud nejde o práce uvedené v dílu I č. 14.
 - s radioaktivními surovinami, pokud nejde o práce uvedené v dílu I č. 13,
 - na pracovištích radiologických a radiochemických,
 - na rtg pracovištích zdravotnických zařízení; příprava a podávání radioaktivních koupelí,
 - praní oděvů kontaminovaných radioaktivním prachem,
 - mytí a dekontaminace laboratorního skla;
2. se rtutí, olovem, kadmíem, beryliem, arsenem a jinými neželeznými kovy, které působí nepříznivě na lidské zdraví, zejména
- v hutní výrobě olova a jiných neželezných kovů; některé práce při opracování olova a pokovování olovem a jeho slitinami nástřikem nebo máčením v tekutém kovu,
 - při výrobě i opravách olověných, alkalických akumulátorů a suchých baterií,
 - při výrobě kabelů s olověným pláštěm,
 - se slinutými karbidy a tvrdokovy; práce v práškové metalurgii,
 - nástřiky kovem uvnitř nádob,
 - při výrobě olovnatých barev,
 - při lití, přetavování a regeneraci písmoviny hutním způsobem,
 - s tekutým olovem při výrobě hudebních nástrojů,
 - při natírání olovnatými barvami a jejich nanášení v uzavřených prostorech,
 - ve výrobě, opravách a údržbě (plnění) rtuťových ventilů, vývěv a měřicích přístrojů; při výrobě a opravách neonů a jiných zářivkových svítidel a práce ve rtuťových měnárnách, včetně obsluhy a údržby,
 - v ručních a strojních sazárnách a ve stereotypii;
3. v infekčním prostředí, zejména
- s vysoce patogenními zárodky a s toxickým biologickým materiálem; práce ve zdravotnických ústavech a zařízeních pro léčení infekčních chorob,
 - na prosektuře a v pitevních veterinárních zařízeních,
 - práce v kafilériích a ve sběrných surovinách,
 - v sušárnách krve a při výrobě krmiv,
 - v odpadních kanálech, kanalizacích, kalojemech, žumpách a stokách,
 - v čistících stanicích odpadních vod,
 - s infikovanými zvířaty v infikovaném stavu; zpracování peří,
 - s látkami neznámých vlastností ve výzkumu jejich patogenity,
 - v krematoriích za nejobtížnějších podmínek;
4. v prostředí agresivního, fibroplastického a lepťavého prachu, zejména
- při zpracování materiálů, nerostů a surovin s vysokým obsahem volného kyslíčnicku křemičitého, pokud nejde o práce uvedené v dílu I č. 18,
 - při výrobě pískových a skořepinových forem a velkých jader pro odlévání kovů (formování); při čištění a vytloukání kovových odlitků z pískových forem, při tryskání neočištěných odlitků ocelovou drťí uvnitř tryskacích komor, při přípravě slévárenských hmot a keramických směsí,
 - při výrobě brusných prostředků,
 - s dinasem, šamotem, dolomitem a azbestem za vysokých teplot, pokud nejde o práce uvedené v dílu I č. 18,
 - při výrobě lupků, pokud nejde o práce uvedené v dílu I č. 18,
 - při výrobě vápna, struskových cementů a Thomasovy moučky,
 - při mletí vysokopěcní strusky a manipulaci s ní,
 - při čištění odlitků, tryskání sklářských výrobků a čedičových výrobků a sklářských forem křemičitým pískem,
 - při obsluze vytřásacích strojů v tírnách lnu a při třídění východních vln;
5. se škodlivinami působícími jedovatě nebo lepťavě, zejména
- při výrobě anorganických lučebnin, kyselin sírové a sirných sloučenin, alkálií, elektrochemických sloučenin, kyseliny dusičné a sloučenin dusíku, organických lučebnin, čistých chemikálií a farmaceutických lučebnin, syntetických paliv, pigmentů a glazur, nátěrových hmot, fotografických materiálů a umělých vláken,
 - při zpracování a výrobě aktivního a dřevěného uhlí, karborafinu, lisovaného a impregnovaného uhlí, ostakolu, kostního klínu, spodia, kyseliny citrónové a ricínového oleje,
 - při výrobě hnojiv a zemědělských přípravků, včetně prací s chemickými přípravky při čištění osiv a při ochraně rostlin,
 - při výrobě plastických hmot a jejich zpracování včetně prací s epoxydovými pryskyřicemi,

- při výrobě dehtových barviv a jejich polotovarů, včetně prací se zdraví škodlivými barvivy, a při výrobě barevných snímacích tuh,
 - s bílým fosforem,
 - vybrané výzkumné chemické práce, zejména práce charakteru poloprovozního výzkumu,
 - při lepení podlahových krytin a práce s benzenem,
 - při nanášení nátěrových hmot v uzavřených prostorách apod.,
 - s kyselinou fluorovodíkovou v leštárnách a matovacích skla,
 - v gumárenské výrobě,
 - při výrobě celulózy a papíru, včetně výroby linolu a výroby střešních a izolačních lepenek,
 - při výrobě léčiv a léků a některé práce při zpracování léčivých rostlin,
 - při povrchové úpravě v galvanizovnách, mořárnách a kalárnách, včetně prací při zneškodňování lázní pro povrchovou úpravu,
 - v koželužárnách a jrcnarnách (mokré dílny),
 - při čištění oděvů trichloretylenem,
 - při výrobě čistících prostředků, stearenu a technických olejů,
 - některé práce v polygrafii, zejména v hlubotisku;
6. v prostředí zdraví škodlivých plynů
- při výrobě technických plynů, včetně prací při obsluze generátorů, retort, redukčních stanic, vyvíjecích acetylenových stanic, při čištění plynů a v debenzolizačních stanicích,
 - při výrobě svítiplynu v plynárnách,
 - při výrobě, opravách a plnění hasicích přístrojů tetrachlormetanem,
 - při opravách chladniček na metylchlorid,
 - v bělárnách a úpravnách textilu za použití plynného chlóru,
 - v kotelnách průmyslových podniků a obdobných energetických zařízeních, zejména při vyvážení žhavé strusky, popelu a škváry a při čištění uvnitř kotlů,
 - svařování v uzavřených nádobách;
- s dráždivými (karcinogenními) látkami
- při zpracování ropy a dehtů ve voskárnách (zemní vosk),
 - při výrobě a zpracování asfaltu a při výrobě impregnačních a izolačních hmot,
 - při izolaci a impregnaci s asfaltem v uzavřených nebo polouzavřených prostorách,
 - při asfaltování komunikací, práce u autodistributorů, finišerů a obalovacích souprav,
 - při výrobě izolací s asfaltovými pojidly v uzavřených nebo polouzavřených prostorech,
 - při impregnaci dřeva impregnačními oleji, karbolíneem, popřípadě sublimátem,
 - při obsluze tavicích kotlů a přečerpávání kamenouhelných destilátů,
 - při výrobě asfaltodehtových zalévacích směsí a při manipulaci s nimi,
 - při zpracování zvláště dráždivých druhů koření;
8. v extrémních teplotách (sálavý žár, mrazírenské prostředí) a práce v moku, zejména
- u pecí v hutích, slévárnách, kovárnách, sklárnách, výrobnách porcelánu apod., včetně údržby těchto pecí za horka,
 - se žhavým kovem a sklem; při výrobě skleněných čedičových a křemenných vláken,
 - v mrazárnách a mrazicích komorách,
 - při mokrému zpracování konopí a lnu;
9. v prostředí nadměrně zatěžujícím cévní a svalový aparát otřesy (vibracemi) a nadměrným hlukem, zejména
- s vibrátory a vibračními nástroji, zejména práce výkopové, demoliční, dlaždičské a na vrchní stavbě železničních kolejí a městských drah, kde se pracuje s ručními pneumatickými a elektrickými kladivy, podbíječkami, dusadly a vibrátory,
 - při obsluze vibračních zařízení při zhutňování směsí; temování a nýtování; pýchování pískových forem ve slévárnách pneumatickými pýchami,
 - v hřebíkárnách,
 - při cídění a vytloukání odlitků pneumatickými nástroji,
 - při zkoušení leteckých proudových a turboturbovrtulových motorů a naftových motorů těžké řady,
 - při broušení šatonů, tvarových kamenů a perel na válcových pískovcových brusech typu Jäger a podobných; pokud tyto práce vykonávají ženy,
 - při řízení těžkých strojů pro provádění stavebních zemních prací a při řízení speciálních vozidel mimo silniční dopravu;
10. v prostředí nadměrně zatěžujícím nervový systém, zejména
- přihlašování a spojování mezinárodních a meziměstských telefonních hovorů ve vybraných ústřednách,
 - při vytváření zvukových snímků,

- udržování stálého radiotelegrafního (radiotelefonního) spojení s letadly i s pozemními řídicími stanicemi,
- se zeměrovačem na letištích,
- při zpracovávání zeměměřičských fotogrammetrických snímků,
- při nadzvukovém proudění plynů,
- při obsluze těžního stroje,
- ošetřování a léčení duševně chorých v psychiatrických lůžkových zařízeních na určených zvlášť obtížných pracovištích.

B

Do II. pracovní kategorie se zařazují též zaměstnání, v nichž se soustavně nebo aspoň převážně vykonávají práce, při kterých pracující jsou obtěžováni látkami, prostředím nebo pracovními postupy v míře, jež sama o sobě nestačí odůvodnit zařazení podle oddílu A (ježto i po dlouholetém výkonu prací vznikají trvalé škody na zdraví jen výjimečně), jestliže se tyto práce vyznačují aspoň jedním z těchto znaků:

1. trvalým a mimořádným nebezpečím úrazu, které zpravidla nelze ovlivnit technickými opatřeními,
2. trvalou a nadměrnou namáhavostí.

Zařazení zaměstnání do II. pracovní kategorie odůvodňují proto též práce vykonávané

- na povrchu hlubinných dolů na vyhrazené nerosty,¹⁾ s výjimkou průběžných povolání,
- v úpravkách a třídních povrchových dolů (lomů) na vyhrazené nerosty, pokud práce vykonávané při jejich těžbě pod spodní úrovní nadloží a na skrývce odůvodňují zařazení do I. pracovní kategorie (díl I č. 1), v prádlech uhlí, v závodech na zpracování uhlí, v koksovárnách a v briketárnách,
- pod spodní úrovní nadloží a na skrývce v lomech na vápenec a dolomit,
- při výrobě třaskavin, výbušin a trhavin a manipulaci s nimi, zejména při výrobě zápalek, munice, roznětek, rozbušek, bleskovic a zbraní, pokud nejde o práce patřící do I. pracovní kategorie,
- při válcování plechů a pasů a při tažení tyčí, trubek, profilů a drátů za studena v hutních válcovnách a tažárnách,
- ve výškách nad 10 m v závěsu za ztížených podmínek při pracích stavebních a montážních,

- při ražení tunelů, chodeb a štol, včetně vzdívání a vyzdívání; hloubení šachet a studní,
- při výzkumu a zpřístupňování jeskynních prostorů,
- při obsluze a údržbě vrtných souprav geologického průzkumu konaného za účelem zjištění uložení nerostů,
- při kladení náloží a odstřelech; ruční a mechanické lámání kamene v lomu, práce u drtičů a třídičů kamene; štípání, vrtání, broušení, leštění a osekávání kamene,
- v železniční dopravě, zejména při posunu, a ve vodní dopravě,
- při těžbě a přibližování dřeva,
- akrobaty a krotiteli zvířat; varierní a cirkusové produkce, krocení a drezúra divokých zvířat, práce ošetřovatelů dravé zvěře v zoologických zahradách,
- při ošetřování plemenných býků a koní a při vykládání hovězího dobytka a koní na jatkách,
- požárníky veřejných požárních útvarů a vybraných závodních útvarů určených pro likvidaci požárů, katastrof a živelních pohrom,
- členy Horské služby z povolání, kteří se zúčastňují záchranných akcí a zajišťují v terénu bezpečnost návštěvníků hor.

C

Za zaměstnání II. pracovní kategorie se považuje též zaměstnání pracujících pověřených činností v zahraničí, pokud pracují v tropických nebo jinak zdravotně obtížných oblastech.

Za zaměstnání II. pracovní kategorie se považuje výkon práce v těchto oblastech:

- a) Afrika, s výjimkou Alžírské republiky, Jihoafrické republiky, Tunisu, Maroka, Egyptské arabské republiky a Libye,
- b) Střední Amerika, včetně Karibské oblasti, s výjimkou Mexika a Kuby,
- c) Jižní Amerika až po 30° jižní šířky, s výjimkou měst Sao Paulo a Rio de Janeiro,
- d) Asie, s výjimkou Japonska, Izraele, Čínské lidové republiky, Korejské lidové demokratické republiky a asijské části Svazu sovětských socialistických republik a s výjimkou měst Damašek, Ankara a Bejrút,
- e) Arktida a Antarktida,
- f) Oceánie (celé území).

¹⁾ § 3 horního zákona (č. 41/1957 Sb.).

OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Federální ministerstvo dopravy

vydalo podle § 67 odst. 1 zákona č. 47/1956 Sb., o civilním letectví, **předpis o letové způsobilosti letadel L 8/D, Oddíl D — Letouny** čj. 16 111/75-20 z 30. května 1975.

Tento předpis nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1976 a lze do něj nahlédnout na federálním ministerstvu dopravy (odbor civilního letectví) a u Státní letecké inspekce — inspektorátů v Praze a Bratislavě.

Distribucí předpisu je pověřena Letecká informační služba — letiště Praha-Ruzyně, Praha 68, PSČ 160 08.

Federální ministerstvo dopravy

vydalo **výnos** ze dne 11. 11. 1975 čj. 12 142/75-18 **o zdvihacím zařízení horní plošiny patrového železničního vozu pro dopravu osobních automobilů.**

Výnos nabývá účinnosti 1. ledna 1976; je uveřejněn v č. 22 Věstníku dopravy, ročník 1975. Do Věstníku dopravy lze nahlédnout na odborech dopravy krajských národních výborů a na odboru státního odborného technického dozoru federálního ministerstva dopravy.

Federální ministerstvo práce a sociálních věcí, ministerstvo práce a sociálních věcí České socialistické republiky, ministerstvo práce a sociálních věcí Slovenské socialistické republiky a Ústřední rada odborů

vydaly k provedení usnesení vlády ČSSR č. 139/1975 ze dne 5. května 1975, ke zprávě o plnění úkolů v péči o pracovníky, společně závazný metodický **Pokyn pro sestavování komplexního programu péče o pracovníky na léta 1976—1980** (dále jen „Pokyn“).

Pokyn určuje zaměření, obsah a formu komplexního programu péče o pracovníky v socialistických organizacích, oborových (generálních) ředitelstvích a ústředních a jim naroveň postavených orgánech v něm uvedených; tyto organizace a orgány postupují při přípravě, sestavování, plnění a kontrole uvedených programů v dohodě s příslušnými orgány Revolučního odborového hnutí, Svazu družstevních rolníků a Svazu výrobních družstev. Orgány Revolučního odborového hnutí se přitom řídí usnesením sekretariátu Ústřední rady odborů ze dne 9. 6. 1975, kterým se stanoví úkoly orgánů ROH při sestavování komplexních programů péče o pracovníky (reg. v částce 26/1975 Sb.).

Pokyn nabyl účinnosti dnem 9. 6. 1975; byl rozeslán ústředním orgánům a uveřejněn v příloze k č. 13/1975 čas. Odborář. Do Pokynu je možno nahlédnout ve federálním ministerstvu práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky, v Ústřední radě odborů a v odborových orgánech všech stupňů.

Federální ministerstvo pro technický a investiční rozvoj

v dohodě s Českým báňským úřadem a Slovenským báňským úřadem vydalo podle § 53 písm. a) a b) zák. č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních ministerstev, a podle § 31 odst. 2 písm. a) zák. č. 87/1958 Sb., o stavebním řádu, a § 16 odst. 1 a 2 zákona č. 84/1958 Sb., o územním plánování, **Směrnici č. 3** ze dne 5. listopadu 1975 **pro stavby na poddolaném území.**

Směrnice nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1976.

Směrnice stanoví zásady a upravuje postup při projektování, provádění a posuzování staveb na území v dosahu účinků hlubinné těžby a určuje rozsah zajištění staveb proti účinkům deformací základové půdy způsobených poddolováním.

Směrnice bude uveřejněna ve Zpravodaji federálního ministerstva pro technický a investiční rozvoj a ministerstev výstavby a techniky ČSR a SSR, ročník VII (1975).

Ministerstvo kultury České socialistické republiky

vydalo **výnos** ze dne 28. září 1975 čj. 7814/75 **o zřízení státní přírodní rezervace „Smrdutá“**, a to k ochraně přirozené javořiny na sutí s původní květenou.

Výnos o zřízení státní přírodní rezervace „Smrdutá“ spolu s podmínkami k její ochraně a mapou jsou uloženy u Okresního národního výboru v Kroměříži, u Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Brně a ve Státním ústavu památkové péče a ochrany přírody v Praze.

Ministerstvo kultury České socialistické republiky

vydalo **výnos** ze dne 28. září 1975 čj. 7827/75 **o zřízení státní přírodní rezervace „Černava“**, a to k ochraně autochtonní karpatské jedlobučiny na magurském flyši.

Výnos o zřízení státní přírodní rezervace spolu s podmínkami k její ochraně a mapou jsou uloženy u Okresního národního výboru v Kroměříži, u Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Brně a ve Státním ústavu památkové péče a ochrany přírody v Praze.

Ministerstvo kultury České socialistické republiky

vydalo **výnos** ze dne 28. září 1975 čj. 7828/75 **o zřízení státní přírodní rezervace „Tesák“**, a to k ochraně význačného zbytku staré původní jedlobučiny s převahou jedlí.

Výnos o zřízení státní přírodní rezervace spolu s podmínkami k její ochraně a mapou jsou uloženy u Okresního národního výboru v Kroměříži, u Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Brně a ve Státním ústavu památkové péče a ochrany přírody v Praze, u Jihočeského krajského národního výboru a ministerstva kultury ČSR.

Ministerstvo vnitra České socialistické republiky

vydalo podle § 85 odst. 3, § 90 odst. 3, § 95 a § 96 odst. 3 zákoníku práce v dohodě s ministerstvem práce a sociálních věcí České socialistické republiky a Českým výborem odborového svazu pracovníků dopravy a silničního hospodářství **výnos** ze dne 24. listopadu 1975 čj. SD/33-1908/75 **o určování pracovní doby jízdních pracovníků silniční a městské dopravy.**

Výnos upravuje určování a zápočet dob výkonu a ostatních dob do pracovní doby a vztahuje se na řidiče silničních motorových vozidel, tramvají a trolejbusů, strojvedoucí — instruktory, strojvedoucí a pomocníky strojvedoucích metra, na průvodčí a závozníky v organizacích silniční a městské dopravy a silničního hospodářství řízených ministerstvem vnitra České socialistické republiky nebo národními výbory v České socialistické republice.

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1976 a bude uveřejněn v částce 14/1975 Dopravního a silničního zpravodaje. Lze do něj nahlédnout v odborech dopravy krajských a okresních národních výborů a Národního výboru hl. m. Prahy, popřípadě na ministerstvu vnitra ČSR — správě pro dopravu, v národních podnicích Československé státní automobilové dopravy — ČSAD, v městských dopravních podnicích, v národních podnicích Silnice a v okresních správách silnic.

Výnosem se zrušují:

1. příloha č. 2 k vyhlášce č. 42/1962 Sb., o úpravě mzdových podmínek pro řidiče silničních motorových vozidel, závozníky a průvodčí autobusů;
2. příloha č. 2 k výnosu ministerstva dopravy ze dne 19. prosince 1968 čj. 30 532/68-21, o úpravě mzdových podmínek řidičů silničních motorových vozidel, tramvají a trolejbusů, závozníků, průvodčích a výhybkářů městských dopravních podniků v organizacích v oboru působnosti ministerstva dopravy (reg. v částce 1/1969 Sb.);
3. § 23 odst. 6 výnosu ministerstva vnitra České socialistické republiky ze dne 1. srpna 1974 čj. SD/33-100/74 o odměňování dělníků v organizacích dopravy a silničního hospodářství řízených ministerstvem vnitra České socialistické republiky nebo národními výbory v České socialistické republice.

Český úřad bezpečnosti práce a Český báňský úřad

vydaly podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, a podle § 57 odst. 1 písm. d) zákona č. 41/1957 Sb., o využití nerostného bohatství (horní zákon), a podle § 10 písm. a) zákona České národní rady č. 24/1972 Sb., o organizaci a o rozšíření dozoru státní báňské správy, dne 27. listopadu 1975 společný **výnos o expanzních přístrojích pro vstřelování.**

Výnos upravuje povinnosti organizací a pracovníků při konstruování, výrobě, dovozu, zkoušení, používání, údržbě a opravách expanzních přístrojů pro vstřelování tak, aby byla zajištěna bezpečnost práce a technických zařízení, jakož i dodržování stanovených pracovních podmínek, zejména aby se předešlo pracovním úrazům a nemocem z povolání, provozním nehodám (haváriím) a poruchám technických zařízení.

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1976.

Dnem účinnosti výnosu pozbývají platnosti v České socialistické republice směrnice ministerstva stavebnictví ze dne 10. listopadu 1964 č. 156, registrované v částce 42/1967 Sb., o používání vstřelovacích přístrojů.

Výnos byl uveřejněn v Ústředním věstníku CSR, částka 8/1975.

Slovenský báňský úřad

vydal podle § 10 písm. a) zákona Slovenské národní rady č. 42/1972 Sb., o organizaci a o rozšíření dozoru státní báňské správy, **výnos čj. 3000/1975 ze dne 1. července 1975, kterým se vydává předpis o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o bezpečnosti provozu při zpřístupňování přírodních jeskyní a jejich udržování v bezpečném stavu (bezpečnostní předpis pro jeskyně).**

Výnos se vztahuje na všechny organizace, pokud provádějí práce na zpřístupňování přírodních jeskyní a práce při jejich udržování v bezpečném stavu. Obsahuje podrobná ustanovení o osvětlování, chůzi a dopravě v jeskyních, o provádění zpřístupňovacích, udržovacích a trhačích prací, o ochraně jeskyní proti ohni, vodám a plynům, o strojním, elektrickém a energetickém zařízení v jeskyních a o měřičské dokumentaci a záchranné službě.

Výnos nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1976; lze do něj nahlédnout ve Slovenském báňském úřadu v Bratislavě a v obvodních báňských úřadech v Bratislavě, Banské Bystrici, Košicích, Prievidzi a Spišské Nové Vsi.